

# TAČKA III

**VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA U NIKŠIĆU**  
**UNIVERZITET CRNE GORE**  
**NIKŠIĆ, \_\_\_\_\_**

**IZVJEŠTAJ**  
**O PREGLEDU I OCJENI MAGISTARSKOG RADA**

Odlukom vijeća Filozofskog fakulteta, Univerziteta Crne Gore, donijetoj na sjednici održanoj 24.05.2017. godine, komisija u sastavu prof. dr Miroslav Doderović (mentor), doc. dr Dragan Burić (član), prof. dr Dragomir Kićović (član), imenovana za pisanje izvještaja o magistarskom radu "Prostorno – planerska analiza fizičkih i društvenih komponenti Vraneške doline u cilju otkrivanja njenih razvojnih potencijala", kandidata Miroslava Zejaka. Komisija je proučila sadržaj i naučne rezultate ovog magistarskog rada i podnosi sljedeći

**IZVJEŠTAJ KOMISIJE O OCJENI MAGISTARSKOG RADA**

**1. Osnovni podaci o kandidatu**

Miroslav Zejak rođen je 27.09.1985. godine u Podgorici, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Filozofski fakultet u Nikšiću, studijski program za istoriju i geografiju, upisao je 2004. godine. Nakon osnovnih trogodišnjih studija (Stepen bachelor – istorija i geografija), završio je i postdiplomske specijalističke akademске studije (Stepen specijaliste – istorija i geografija). Diplomski rad na temu "Regionalno – geografske karakteristike Albanije" odbranio je 2009. godine sa najvišom ocjenom. Magistarske studije, smjer Geo-osnove prostornog planiranja, Filozofskog fakulteta u Nikšiću, upisao je akademske 2012/13 godine.

Miroslav Zejak radi u osnovnoj školi "Branko Božović" u Podgorici, gdje predaje istoriju i geografiju. Stručno se usavršavao na više seminara, kao što su: Geografija i preduzetništvo, Osnovni koncepti predmeta Građansko vaspitanje, Skills for Adolescence, "Odjeljski sastanci" – od ideje do realizacije, Terenska nastava istorije i geografije – od teorije do prakse, Metode nastave i učenja, Ocjenjivanje u nastavi, Obrazovanjem protiv predrasuda, Nastava kritičkog mišljenja i rješavanja problema. Imao iskustva i kao nastavnik – mentor.

**2. Osnovni podaci o magistarskom radu**

Miroslav Zejak predao je na ocjenu magistarski rad pod naslovom "Prostorno – planerska analiza fizičkih i društvenih komponenti Vraneške doline u cilju otkrivanja njenih razvojnih potencijala". Rad je napisan na 125 strana. Sastoji se od: Predgovora, izvoda rada, uvoda, geografskog položaja, granica i veličine, tretmana Vraneške doline u prostorno-planskoj dokumentaciji, analize fizičkih komponenti, analize društvenih komponenti, stanja životne sredine, geografske regionalizacije, zaključka, spiska karata, tabela, grafikona i slika, izvora i literature. Rad pripada oblasti prostornog planiranja i data struktura omogućila je kompleksno istraživanje i kvalitetne analize i rezultate.

**3. Predmet i ciljevi magistarskog rada**

Predmet istraživanja je prostor Vraneške doline sa svim elementima prirodne i antropogene vrste. To je zahtijevalo prostorno-geografsko sagledavanje, analiziranje i zaključivanje o trenutnom stanju, potencijalima, ograničenjima i mogućnostima prostornog i društveno-ekonomskog razvoja.

Ciljeve istraživanja kandidat je usaglasio sa predmetom rada, a to je ukazivanje na inteziviranje korišćenja već razvijenih potencijala Vraneške doline uz aktiviranje nedovoljno iskorišćenih potencijala. Zatim ukazati na racionalnu organizaciju, uređenje i korišćenje prostora Vraneša u skladu sa politikom društveno-ekonomskog razvoja opštine Bijelo Polje.

#### 4. Struktura magistarskog rada

Magistarski rad napisan je na 125 strana kucanog teksta, uz 14 karata, 28 tabela, 1 grafikon i 21 fotografijom. Rad je napisan jasno, koncizno, objektivno i sistematično, sa svim bitnim činjenicama koje su adekvatno ukomponovane u sva poglavlja ovog rada.

Rad se sastoji se od: Predgovora, izvoda rada, uvoda, geografskog položaja, granica i veličine, tretmana Vraneške doline u prostorno-planskoj dokumentaciji, analize fizičkih komponenti, analize društvenih komponenti, stanja životne sredine, geografske regionalizacije, zaključka, spiska karata, tabela, grafikona i slika, izvora i literature.

Na početku rada, pored predgovora (str. 2-3), prikazan je i izvod rada (str. 4-5), koji je preveden ne engleski jezik – abstract (str. 6-7).

U **Uvodu** (str. 9-10) su dati osnovni podaci o Vraneškoj dolini.

U **prvom poglavlju – Geografski položaj, granice i veličina** (str. 11-14) opisan je geografski položaj Vraneške doline u Crnoj Gori i u opštini Bijelo Polje, kao i položaj Vraneške doline u sjevernom dijelu Crne Gore. Na osnovu iznijetih činjenica zaključeno je da ovo područje ima dosta povoljan geografski položaj kako u odnosu na najvažnije putne pravce tako i u odnosu na razvojne privredno-industrijske centre i regione sjeverne Crne Gore. Opisane su i granice Vraneške doline i navedena njena površina. Navedene su i opštine u Crnoj Gori od kojih ovo područje ima veću površinu, kao i evropske države od kojih je ovo područje veće. U ovom poglavlju prikazane su i tri karte.

U **drugom poglavlju – Tretman Vraneške doline u Prostorno-planskoj dokumentaciji** (str. 15-23), opisan je tretman Vraneške doline u važećim planskim dokumentima užeg a i šireg teritorijalnog područja: Prostorni plan Crne Gore do 2020. godine, Prostorno-urbanistički plan opštine Bijelo Polje (nacrt), Strateški plan razvoja opštine Bijelo Polje 2012-2016, Lokalna studija lokacije "Vraneška dolina" (predlog). Istaknuto je da se ovo područje u Prostorno-planskoj dokumentaciji tretira kao izrazito depopulaciono područje sa slabom perspektivom življenja.

U **trećem poglavlju – Analiza fizičkih komponentata** (str. 24-58), analiziran je geološki sastav i tektonika, geomorfološke, klimatske, hidrološke, pedološke i biogeografske odlike. Uz analiziranje geološkog sastava i tektonike, prikazana je geološka karta Vraneške doline, kao i karta seizmičke rejonizacije Crne Gore, na kojoj se vidi da sa seizmičkog aspekta Vraneška dolina spada u najstabilnije terene u Crnoj Gori. U okviru geomorfoloških odlika terena izdvojene su i opisane orografske cjeline, prikazana je i geomorfološka karta Vraneške doline, kao i slika 3D modela Vraneške doline. Kandidat je naveo geomorfološke vrijednosti prostora, kao i ograničenja razvoja. Navedeni su i anlaizirani speleološki objekti, a dat je i tabelarni prikaz. U okviru klimatskih odlika, analizirana je temperatura vazduha, relativna vlažnost vazduha, padavine, oblačnost i osunčavanje i vjetrovi. Za obradu klime Vraneške doline uzeti su podaci Meteorološke stanice u Bijelom Polju za period (2002-2010). U okviru klimatskih odlika prikazano je šest tabela i jedan grafikon. U okviru hidroloških odlika analizirani su: izvori, vrela i rijeke. Prikazana je i karta rijeka Vraneške doline, gdje su prikazane veće rijeke ovog područja, kao i dvije fotografije. Kandidat je istražio i kvalitet vode rijeke Ljuboviđe (organoleptičke osobine vode, fizičko-hemijska analiza, mikrobiološka analiza), uz tabelarni prikaz (tri tabele). Uzorak vode rijeke Ljuboviđe uzorkovan je ispod Slijepač Mosta, 01. 06. 2017. god. Konsultovana je i načelnica odsjeka za kvalitet voda (ZHS Podgorica) Nevenku Tomić, dipl. hem. U okviru pedoloških karakteristika opisana su zemljišta na području Vraneške doline, a prikazana je i pedološka karta Vraneške doline. U okviru biogeografskih karakteristika opisan je biljni i životinjski svijet Vraneške doline, a navedene su najbitnije funkcije biljnog pokrivača, kao i značaj životinjskog svijeta.

**U četvrtom poglavlju – Analiza društvenih komponenti** (str. 59-93), analizirano je stanovništvo, naselja, privreda (poljoprivreda, šumarstvo, rudarstvo, industrija, energetika, saobraćaj, turizam) i društvene djelatnosti. Za obradu podataka o stanovništvu Vraneške doline, korišćeni su u najvećem dijelu podaci iz Monstata. U okviru stanovništva prikazana je promjena broja stanovnika i domaćinstava po godinama (1971-2011), zatim broj članova po domaćinstvu, gustina naseljenosti, starosna i polna struktura stanovništva, obrazovna struktura, pismenost stanovništva starijeg od 10 godina, kao i projekcije stanovništva. Sve je dato kroz tabelarne prikaze (8 tabela) i analizirano. Prikazana je i karta gustine naseljenosti stanovništva, koju je izradio kandidat. U okviru naselja prikazane su četiri tabele i dvije karte. Naselja su podijeljena na osnovu geografskog položaja i broja stanovnika. Istaknut je značaj centara zajednice sela Tomaševa i Pavinog Polja. Analizirane su katastarske opštine i mjesne zajednice Vraneške doline. Navedeni su problemi naselja, a izdvojeni su i potencijali značajni za razvoj. U okviru privrede analizirano je stanje u poljoprivredi, zatim šumarstvu, rudarstvu, industriji, energetici, saobraćaju i turizmu. Prikazane su dvije tabele, dvije karte i šest slika. Navedeni su potencijali i ograničenja razvoja u odnosu na poljoprivredu, šumarstvo i turizam. Istaknut je značaj nalazišta specifične vrste arhitektonskog kamena – bigra u selu Lijesci, kao drugog najvažnijeg ležišta bigra u Crnoj Gori. Analizom uslova i potencijala korišćenja obnovljivih izvora enerije, konstatovan je solidan potencijal Vraneške doline, naročito za izgradnju hidroenergeskih sistema. U oblasti saobraćaja naveden je značaj regionalnog puta R-10, kao i povoljan saobraćajni položaj Vraneške doline u odnosu na osnovnu mrežu saobraćajnica u Crnoj Gori, ali i loš kvalitet lokalnih i nekategorisanih puteva. Razni vidovi seoskog turizma prepoznati su kao razvojni potencijal ovog kraja. U okviru društvenih djelatnosti prikazana je jedna tabela i šest fotografija. Analizirano je zdravstvo i obrazovanje, a navedene su i kulturno-istorijske vrijednosti Vraneške doline.

**U petom poglavlju – Stanje životne sredine** (str. 94-96) ukazano je na očuvanost životne sredine ovog područja sa gotovo nepromijenjenom strukturom njenih osnovnih komponenti (voda, vazduh, zemljište).

**U šestom poglavlju – Geografska regionalizacija** (str. 97-114) Vraneška dolina je podijeljena na dva mikroregiona Donji i Gornji Vraneš. Geografska regionalizacija imala je za cilj utvrđivanje i objašnjavanje objektivno postojeće prostorne diferencijacije prostora Vraneške doline. U ovom poglavlju prikazana je jedna karta, dvije tabele, tri fotografije, a kandidat je obradio i sva seoska naselja na području Vraneške doline.

**Zaključak** (str. 115-117) se bavi sažetim prikazom glavnih nalaza pojedinačnih poglavlja.

Spisak karata sa njihovim nazivima dat je od 1-14; spisak tabela sa njihovim nazivima dat je od 1-28; jedan grafikon; spisak slika sa nazivima šta prikazuju od 1. do zaključno sa 21. slikom (str. 118-120).

Izvori koji su korišćeni i literatura navedeni su od 1. do zaključno sa 56. (str. 121-123)

## **5. Metodologija istraživanja**

Miroslav Zejak koristio je uobičajne metode koje se primjenjuju kod proučavanja prostora i primijenio ih kroz rad "Prostorno – planerska analiza fizičkih i društvenih komponenti Vraneške doline u cilju otkrivanja njenih razvojnih potencijala". Te metode su: analitička, sintetička, kartografske metode, terensko istraživanje, statističko-matematička i dr. One su mu omogućile da kompleksno sagleda i prouči prostor Vraneške doline i da ostvari naučni doprinos u prostornom planiranju.

## **6. Značaj teme**

Magistarski rad "Prostorno – planerska analiza fizičkih i društvenih komponenti Vraneške doline u cilju otkrivanja njenih razvojnih potencijala" Miroslava Zejaka značajan je za dalja proučavanja ovog, kao i sličnih prostora u Crnoj Gori. Rezultati do kojih je došao, prezentirani su u ovom radu i imaju značaj za prostorne planere, projektante, turizmologe, geografe, istoričare,

kulturologe i dr. Rad će koristiti nastavnom osoblju, kao i studentima prostornog planiranja, ekologije, geografije, turizma i sl. Ovaj rad je metodološki i strukturni obrazac za slična i srodna naučna istraživanja.

## 7. Mišljenje i prijedlog komisije

Na osnovu pregleda magistarskog rada, komisija konstatuje da je kandidat Miroslav Zejak, uspješno obavio sva istraživanja koja su bila predviđena planom datim u prijavi ovog magistarskog rada. Kandidat je iskazao potreban nivo samostalnosti u istraživanjima i ispoljio sposobnost analize naučnih znanja iz date oblasti. Polazeći od svega navedenog, a posebno što ovaj rad predstavlja sistematski i detaljni pokušaj da se što obuhvatnije analiziraju fizičke i društvene komponente Vraneške doline u cilju otkrivanja njenih razvojnih potencijala, komisija sa zadovoljstvom pozitivno ocjenjuje magistarski rad Miroslava Zejaka i predlaže vijeću Filozofskog fakulteta da prihvati ovaj izvještaj i odobri javnu odbranu magistarskog rada "Prostorno – planerska analiza fizičkih i društvenih komponenti Vraneške doline u cilju otkrivanja njenih razvojnih potencijala".

### Članovi komisije:

1. Prof. dr Miroslav Doderović (mentor)

Miroslav Doderović

2. Doc. dr Dragan Burić (član)

Dragan Burić

3. Prof. dr Dragomir Kićović (član)

Dragomir Kićović

UNIVERZITET CRNE GORE  
FILOZOFSKI FAKULTET  
NIKŠIĆ

|                        |      |        |           |
|------------------------|------|--------|-----------|
| PRIMLJENO: 14.06.2021. |      |        |           |
| ORG. JED.              | BROJ | PRILOG | VRJEDNOST |
| 01                     | 839  |        |           |

## **PRERDLOG ODLUKE - TAČKA 2**

UNIVERZITET CRNE GORE

**Filozofski fakultet**

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici od 27.05.2021. godine donijelo

### **ODLUKU**

#### **I**

Usvaja se izvještaj Komisije za ocjenu master rada „Prostorno – planerska analiza fizičkih i društvenih komponenti Vraneške doline u cilju otkrivanja njenih razvojnih potencijala“ Miroslava Zejaka, studenta na akademskim postdiplomskim studijama Studijskog programa za geografiju na Filozofskom fakultetu.

#### **II**

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović